

Előfizetési díj.

Helyben és vidékre:	
Egy évre	4 ft. — kr.
Fél évre	2 — —
Negyedévre	1 — —
Egy hóra	40 —

VÁCZ.

HELYI ÉS VIDÉKI ÉRDEKŰ HETILAP.

Hirdetmények díja 3 hasábon petti sorért 5 kr. — Nyílt térbenvaló közlemények után három hasábon sorért 15 krajczár számítottak.
Az előfizetési pénzek, valamint hirdetések Vácza kiadóhivatalához süketen. Iparint. nyomd. közlemők.

Szerkesztői iroda:

Callig-utca 1393. sz.
Ide intéendő a lap szellemi
részeit illető minden közle-
mény.

Kéziratok a levelek vissza nem
adottak. — Hírmunkáknak le-
velek csak ismerős kezektől
fogadhatók el.

Vác, 1873. június 6.

Mult czikkemben kifejtettem azon nézetet, mely szerint, reményem, eléggé kivülgláik az, hogy városunknak egy állandó színháza szükséges van, még pedig a multkor említett módon szervezetre, t. i. csinos, nagy- s olcsóra.

Meg vagyok győződve arról, hogy minden Vác városára haladását előmozdítani iparkodó városi polgár velem egyet ért. Csak hogy sokan helyesen — tamásokodolag rázávn fejüket, azon kérdést fogják feltenni: hogy hát miból?

Épen azt akarom most kifejtetni. Nem illusio ez, hanem régen megmondott tervezet; nem fellegvár, mint építési akarok, hanem csinos solid alakú valóságos színház, olyan, minőt egy vidéki városban csak kívánni lehet.

Egy kis jóakarot, s még kevesebb áldozatkészség, s az általánosan ohajtott állandó színház megvan.

Tervünk a következő:

Egy színház, melyet mondomtat, 10.000 forintba kerül. Ezen összegért, mint szakértők állítják, az igaz, hogy nem erős anyagból, de minden esetre, hacsak könnyen is, de solidul építközhetni.

Az a kérdés, honnan ez összeg? s ha az összeg megvolna is, honnan a telket?

Az összeget részvények útján, a telket a várostól.

Kérem, ne ijedjünk meg! Igen, részvények útján.

Kibocsátatnék mindössze 1000 db. 10 forintos részvény, azaz kölcsön-ül, s ez részletben havi 1000 forintot, melyek sors-huzás útján — minden évben 25 — 30 fizettetnének a részvényes, illetőleg kölcsönadónak, a színház jövedelméből vissza. A jövedelem fenmaradó része egy részt jótékony czelra, más részt a színház csinosítására fordítatnék. Addig, míg a részvény, az az: tulajdonosa által adott kölcsön törlesztve nincs, birtokosa nevezetes ked-

vezményben részesüljön. Ezen kedvezmény szerintem állhatna a következőkben.

Aki 30 részvényt jegyzett, egy páholyt " 10 " " " zártszéket " 5 " " " II rangú " " 3 " " " állóhelyet " 3 " " " karzat jegyet kap féláron, mindaddig, kivéven a jótékonyezelő előadásokat, míg — mint már mondtam — részvénye be nem váltottat. Én meg vagyok győződve, hogy Váczon van erő ezek kivételére; mutassa meg tehát a közönség, hogy nem csak szóval, hanem tettel is tud városra haladására közreműködni, hogy városra jövőjét szívén viseli, s hogy a művészetet s a közmívelődést pártolni tudva, ezekre megérett.

A színház jövedelme állana:

- 1) A műkedvelői előadások által begyűlendő összegekből.
- 2) A koronkint városunkat látogató szintársulatok által fizetendő bevételekből.
- 3) Hangversenyek és táncmulatságokra kiadatandván a terem, az ezért fizetendő összegekből.
- 4) A melléképületek bérletéből.

Beszéljük most meg az egyes pontokat.

(Folytatjuk)

Levelezés.

Vác, 1873. június 2.

Tisztelt szerkesztő úr!

Azon tudatban, miszerint „Vác” utolsó számában a dalkört illető czikkemet közölni sziveskedett, vagyok bátor — kitűzött tárgyait fejtegetését folytatandó — e lap hasábjain jelen soraim számára is helyet kérní.

Jelen közleményem a még — csak csirájában lévő — tűzoltó-egyletről szoland.

Már második éve mult annak, hogy a dalkör tagjainál néhányan azon humanus eszmét hangoztatták, mely szerint — hazánk több városá-

nak példájára — egy tűzoltó-egylet alakítása csak előnyünkre szolgálna.

Fel is karolta a dalkör tagjainak nagyobb része ez indítványt, sőt már megtestesültnek is mondatott: az ige! Annál inkább csodálkozunk tehát azon, hogy a magát megalakultnak nyilvánítt tűzoltó-egylet sehol sem lehet!

Híszem már, ha jól értesülünk, 5000 frjtuk van a váci takarékpénztárban letéteményezve; parancsokkal s pénztárnokkal is bírnak, ki saját nyilatkozata szerint má napig semmi — a befizetett tőkére vonatkozó könyvecsket, vagy nyugtát nem látott; szóval, a pénztári ügyét okmányokkal nem bír, daczára annak, hogy pénztárnok.

Parancsokat választottak, midőn még legénység sincs!

Szenesített alapszabályaik vannak, minden még mindig ninesnek tisztában az iránt, hogy ki vállalkozik azok megtartására!

Oh! szalmatűzöntés-alkesülő-fiatalsága városunknak! Mikor vetközül le ezen a közügyek jánti közönyt? Mikor mondhatjuk már, hogy fiatalságunk elj? — Vagy, megelegessnek, uraim, a mult évi s Pesten rendezett tűzoltó ünnepélyvel, hogy abban részt vettek, hogy kitűzött helyükön rendületlenül állának O folsége a király előtti frontban?

Vagy a középkorra, vagy mit mondják — a poroszokra emlékeztető sisakjaik csillogását s felkötözött zürke zubbonyjaikat elégnék tartják arra, hogy „Váci tűzoltó-egylet”-nek neveztesse nek?

Miután tehát, még csak nem is sejdítették az ünnepély óta, hogy léteznek, azt kell hínünk, miszerint szent Florián magasabb védnökségére hagyatkoznak, — illetőleg hagyják az elemi csapásoknak kitett közönséget!

Nagy arcképeiknek kifüggesztését talán hathatóss eszköznek tartották arra, hogy elhitessék létüket a közönséggel?

Nem eddig, uraim!

Reméljük, hogy nem azon vég-cél lebegett előttük, hogy fotográfiajuk bámulatessék az utca szolgálatán? Ha nem, akkor ne ejtsék el az egyetlen létkérdésőt, hanem szervezkedjenek; a már megkezdett intézkedéseket folytassák; nezerint a szükségesség ösztönzésével egyezkedjenek; a működésüket tagokat minél nagyobb számban gyűjtsék össze, ki aláírva kötelezik magukat alkalmesetén kiadandó rendeléseknek a végére, a végére járni, szóval, oda kell törekedni, hogy ne a külműz, a külszínre adog, hanem az eszmet, melyet melegen fogadtunk, valójában megtestesítjük; ne csupán szóval igérjük, hanem tettei is tegyünk.

Az hiszem, többen csatlakoznak hozzám azon esetben, ha kérdeni bátorítkodunk majd túlzott-együleti elnök urat, miért vagy a közönséget reménykedni, s miért nem hívja össze az érdekelteket vagy a már beirt tagokat, hogy szervezkedjenek?

Ha idővel kérdésünkre — illetőleg többek oktatásának megfelelően a szöveg, akkor örömmel fogjuk ki-sérni minden mozzanataikat túlzott-nyilatkozat, s a közönség nem fogja megvonnai áldozatkészségét olyan egyelet létesíthetőségétől, melynek existenciája mindnyájunk érdeke.

Egyleti Ercin.

Tanú j.

Az urali plebánus. Emilitottuk a lapok hasábjain, hogy Schmidt János, Úri közönség nemeslebb plebánus a tanúgy érdekelnek, mely szöveg áldozatot hozott. P. évi május 26-án újra behívonyította a plebánus úr, hogy szerető hazáját az eurpai nültség színvonálna mielőbb nagyra, dícsőnek s hatalmasnak látni. A sok érdem-

ben gazdag plebánus megés, püspökünk Uriban léte alkalmaival **Öt száz** forint alapított tett az iskola részére, kérvén Ö Nagyzóságát, hogy az alapítvány az ő nevét (Antal József) viselhesse. Ezt ő nagyzóság meg is engedte s az alapítványhoz ő is kétszáz forinttal járult.

Ezen nemes tettek felsorolása után bátrak vagyunk kérlelni, mit tehetne egy közönség, egy egész város a tanúgy, a köztudomás terén, ha egy egyes ember ennyit tenni képes?

Nem csak mit tehetne, de mit kell is tennie! Még csak egy kukkot sem hallottunk arról, hogy városunk színelőzősége a közvilágításra tanított felkeltene. Minek is? Hisz ez luxus volna! Magunk sem mehetünk fel, minék küldjünk fel még másokat is! Aztán ugyis elogat kapunk tanútként, megfúlnak zsebkönyv! Minek is képezük magukat tovább, tudnak eleget arra, hogy olvasni meg írni tanítsanak (ugy, a hogy), minék több? Ha fiam okosabb volna nálammal kikérem a nyakát, monda az egyszeri paraszt a tanútként Gondolkodjunk mi is úgy?

Ne uraim! Tegyük meg, kérjük a város atyáit, köteleseket, s ne hagyják városunkat megcsüggeníteni egyes nemeslebbi horgolatók által. Tegyük mi kötszer annyit, s a versenyesség e nemes tétel csak becsületlenkedni válnak. K.

Nyilatkozatok

a közvélemény ítéletére bízva, annak meghatározására, hogy:

- a) ki fordult el a tényeket?
- b) ki akarta programja elneve fölvezetni a közönséget?
- c) ki adja elő az illusztrált tényeket előtlen?

Tessék azok kérdésekre nézve a Vác-vidéki lap 21-ik számban, az utolsóoldalon rovatában létegy önközös városunk polgármesterére vonatkozó védelmet, Vác 21-ik évi 20-ik számmal az alban olvasható. Egy kis felvilágosítással összehasonlítva, s kész a felelet.

Ehöz nem kell commentár.

Lássuk most a kőműves inas s Vác első rangú polgárának történetét.

Vác 18-ik számban egy szemtanú közlése az esetről, a Vác-vidéki lapban is egy szemtanú.

Kütfő közli ki hír nagyobb hitelséggel?

Abban mindkettlen megegyeznek, hogy az inas a kakuk hangokat utánozta; hogy az inas elcsopított s bekiépzett; hogy meg látta a szöveg, azt sem látszik tagadni a Vác-vidéki lap szentünyét, csakhogy szerinte vörig nem veretett.

Miben különbözik tehát a két nyilatkozat?

Abban, hogy a mi szemtanunk nem látta az aközvilágiragok történetét, a Vác-vidéki lapé pedig a vért.

Arra nézve is egyetértének: hogy a sétábelgek főnök konok rongálóit meg kell büntetni.

De nem mindig éről van itt szó, hanem arról: illik-e az, hogy a rendőrség így is teljesíteni köteleseket, Vác első rangú polgára a pingon sajtóközlés megmozgolja az inast?

Erre tessék felelni.

Hisz halta, hisz tudus. Tessék tehát a Vác-vidéki lap-lap-nak csak magának megtartani s követni az általa osztogatott jó tanácsokat!

Ezek után még a következő kérdéseket intéztek a fentvezetett írásokhoz:

Illik-e a szövegnek a hallgatásról az érdekeltségéről írni? Ha hasznoslebből kezgyadósokká válnak azok, kiknek kötelese az igazságot felideríteni? Ha bizonyos czelok előérére az emberek tartakozják a megrovandó eszelekedetek?

Interpellatio

városunk képviselőéhez.

Van-e tudomása a tisztelt városi tisztelnek arról, hogy Vác határában egy tárgy van, mely igen élesen emlékeztet a Bach-korszakra, azon korszakra, melyben minden igaz szívű magyar embernek fájt a lelke, látva sokféle, mi által mindkét hazánk joga libát túrtartottak, — van, mond-

TÁRCZA

A medallion.

Beszék.

Német után szabadon Kalamus.

(Folyt.)

„A hálaöszönét szavai elhaltak ajkaimon, annyira meg valék réstve. Mire eszeműli kezdőd, már nem láthatám őt, de kedves, barátosság vonásait örök szivembe véste a hűs érte.

„Reményteljes érzéssel sietők haza. Az egész után tervek szőttek, mert anyámat megemeltetnek hittem már előre is. Elképzeltem, mint fog majd örülni, egész sereg járulni s miként fognak az előbbi kedves idők visszatérni!

„Megkötöttem a léptekkel siettem szőrény lakásunk felé. A kapuhoz ére megálltam, elfogultam még orot rajtam, szivem hangosan dobogott. Sírni és nevetni egyszerre volna egyszerre. Alami titkos érzés az elsősé őszönött. Remény és lemondás, öröm és fájdalom egy kebelben! Végre örök vettem magamon s az elcsántság hiányos nemével léptem át a küszöbön, majd lassított gyorsasággal anyám beteg szobájának ajtaján.

„Ott fektett úgyim mosolygó arccal, kezei mellén összekulcsolt. Aludni látszott. Feje mellett gyertya égett. A szobában a legnagyobb csend volt. Csak ápolónője — ki eddig még észre nem vett — fohászokot egyet-egyet, a feszült előtt térépelve. Lábjegyzékem közöletem anyámban s hozzá ére feljegyzajtam, hogy aludt kezelt megcsókolhassem. Híde volt! Megborzadva egy lépést hátráltam. Homlokán hideg vereték fényelt, ajkai mosolygott, de arczán bizonyos fájdalom honolt. Megszóltottam. Nem felelt!

„Ápolónője hangomra feleezett. Lassan felémlekedett helyéről, azután fájálmontes hanggal csak enyit mondatlott: „Germekem légy ére, . . . árva vagy, — — — anyád kiszívott!”

„Egy perczig kőszoborként álltam helyemem, nem valék képes megérteni szavait. Elmém zavart volt!

„Azonban csakhamar fel fogva szerencsétlen soromat, szivem szorult! Egy szök — — — összerogytam!

„Sokáig zavart valék. Nem tudtam mi történik körülöm s bagyva magammat mindent tenem, s szobáimk majd egyik, majd másik szögletébe telepedtem.

„Végre eljött a vádás órája. Fájdam oly nagy volt, hogy könyvem nem

birtak utat törni maguknak! Némán álltam a koporsó mellett. Ábrósorokból hatatt rém a kalámpis nemű ítése, midőn a koporsó fidelett megszöved.

„Lassan megindult a gyászmenet.

„A szőrény hízmerőre s még egy másik öreg asszonyka vezettek, mert összerokadtam volna. Az egész utca lakói szeretettel anyámat s sokan jötték el néki a végteszünetre megadni.

„A temetőbe értünk.

„A leggyzezebb s legmagasabbal imádság, a miatyánk szavai elhangzottak. „Imos embernek lebeszékelt a koporsó s a hídor sarka. Az első lehellő röz tompa hangjára elvésztem eszméletem s a további történetemkél mi sem tudok.

„Már este volt, midőn ágyamban magamhoz jövet. Csak a hízmerőre s egy feketébe öltözött, fehére vegyelt tisztas örög úr álltak mellettöm.

„Út-bínik láttára legnagyobb izstaba jövet s nosa tudtam magamnak ez ismeretlen jelenléteit megmagyarázni.

„Közvevőm zavaromat, megismogattá halvány arczomat, s nem állt áll. „Ne félj, gyermekek — monda — én barátod vagyok.”

(Folytatjuk)

juk e körűn feketé, hiszik, íst sz, hogy ott t, testül val od elűző, csak i közfő, géro, nes h szakut

ezik, intőző skletn nek n sth. E azelő, igazgyo lentes, hasznat vényes előtt érvekl zelme kösig, ez az, besze, szökő llyenk verend megt, lágot mit s beklá, Ez té ment

gölke a sikan dáján tartó Közgye hals szö kapit, tadtott mindy állfár

gajta, igicrt, alkale, Andri Teret, egy t adom telek, ösz, jelle, ma gado, maggy, e sz, töl; szaba, tem, képes, Miso, magy, királ, több, Józe, érök

Buzdító példa azoknak, kik tanítói pályára szánják magukat és mint fölékelti tanítók öljának működni. (Bácskai híradó.)

A házasság befolyása az életkorra. Stark nemrég érdekes következtetéseket olvasott fel az Edinburgh Royal Society-ban a házasság befolyásáról az élet hosszán. Számos adatából az tűnik ki, hogy a 20—25 évesek két kétharmad nőfelnő férfi hal el, míg a többiek a kor után bír kisebbedik e nagy halandóság a nőfelnőknél, de mégis az élet végeig kétszéglyvül a nőfelnők húzzák a rövidéletű a házasságok képest. Így a 20-ik év után a házasságban élő férfiak által elérhetni szokott közép életkor még 59 és fél év, míg a nőfelnőké csak 40 év, tehát csaknem 20 évet takarít meg a megfelnősültek számára. Továbbá csaknem fele nőfelnőnek a 30-ik év előtt hal el, míg ellenben a megfelnősültek legnagyobb része, csak a 60—80 között. — A mi a nőket illeti, azokra nézve nem így fejtődött, de mégis szintén kedves a házasság hatására, mert amíg a 20—30 év között a házasság első 5 éve alatt gyakrabban halnak el a nők, mint a férfiak, de ezáltal — kivéve még a 40 és 50 közötti némi esélytörségeket — az övök az elsőseg az élet végeig; s csak nekik lehet kikötés az azon kedves aggodalomra, mely legközelebb egy 105 éves öreg francia nő bántott, ki midőn egy seb miatt a kórházba vitették és az első este igen szomorú volt, azt felelte a bántata fől tudakozónő felgyalvának. „Hogy ne volnék szomorú, mikor nincs most otthon, ki kis fiacskámól gondoskodik.”

„S hány éves a fiacskája?”
„Nem régen mult még 85 éves.

Apróságok.

(Vali történet.) X. polgártársunk nem régen belépett egy vidéki győztársó, hol a „principális” úrtól a következőt kért megféle. A győztársó jóakarólag kérde, miéért morogsz ellen? „A feleségem, mondja a paraszt; bármint is tanyeg, egyen morog, s nem tudom é rossz szokásról leszoztatni.” „Mindjárt adok receptet barátom, csak álljon ide előm. Ha feleséged morog, egyet jobbról, jőd jobbról ütötte) ha mégis morog, akkor két óra mulva balról, (ujra megmutatta) ha aztán még sem hagy föl (harmadszor is pofonítva) előlölö kezelheti.” A paraszt szépen megköszönve távozott.

Ah! hogy hazáért, felesége legnagyobb hírnél foglalt, hogy hol volt illy sokas? „Hoztam neked orvosságot, lelken, a morogás ellen.” No hiszen nem is mondatott volna okosabbat! Elkezdte a régi német. Válgó kérte, hogy hallgasson, de nem hásszáván a szópót, kezdte az első dőzést, s mivel természetesen ez az asszonyt csak még jobban ingerelte, két óra mulva a másodikat is. Ez már nem volt tréfa, ellallgatott.

Polgártársunk a győztársó hatását látván, utnak indult, hogy a „principális úrnak” megköszönje, s emigen szőlt be hozzá: „Köszönöm gráciáidat teins principális úrnak, nagyon jőd volt a medikamentum, csak keztüre vőd segítségem, a harmadikot visszadom.” Vissza is adta.

(Ez is vele történt.) Beteg lévén felesége, elment az orvoshoz s utasítást kért. Orvosnak, hossza keskeny papírra írt is neki sok mindent diáklit s azon utasítással hogy e receptet (értvén a mit erre a győztársó adnak) törje mozzárban össze és fesse meg egy itcze vízzel, adjon belőle néjének órákint egy evőkanállal s holnaputánra meggyógyul.

Hazament és vette a nagy mozzarat, összeverte a papírost, megfőzte s nejének beadta. Mégis jobban lett.

Szerkesztői nyílt titkok.

Szög it mértékül: Vettek, kőszül fogjuk. P. J. úrnak, helyben. Kévtárjag ígértét. A ezillértel jelenleg ne bírástik. Az ilyen nyílttértesedés többnyire almasztól is szől.
Prósvót: Főnödpéldánnyal szolgálnak. Mit csinálak hivatalosaink? K. L. . . . nek. Az ígért szög azó . . . hogy is van tovább? E . . . úrnak. Hogy hangzik a kőz? Y . . . nek. Tán biz apudencsillámak, kis kedves?

Figyelmeztetés.

Csomagolásra és göngyök készítésére, kereskedéseik, szatócsodák és egyéb üzletek számára árultatik a siketomák iparintézet nyomdájában maculatura s egyéb kisebb- s nagyobbrétű papír; és pedig **livánaságra** kisebb vagy nagyobb mennyiségben.

Közlekedés.

A világhírlással olvastu új vasúti menetrend a következő:

Indulás Vázeről Pestre:

Személyvonat 9 ó. 11 p.	reggel székföldet szerint.
4 ó. 58 p.	-
Pártonvat 5 ó. 41 p.	-
10 ó. 12 p.	-
Vegyesvonat 7 ó. 35 p.	-
11 ó. 9 p.	-
Személyvonat 4 ó. 55 p. d. n.	-
Pártonvat 7 ó. 23 p.	este (hétfő, csütörtök szomb. este)
9 ó. 23 p.	este.

Pestől Vázerre:

Pártonvat 7 ó. 50 p. regg.	hétfőnk 8 ó. 37 p.
Személyvonat 9 ó. 13 p. d. n.	-
Vegyesvonat 12 ó. 10 p. d. n.	-
2 ó. 53 p.	-
Pártonvat 1 ó. 29 p. n.	-
2 ó. 7 p. (hétf. szomb. pest.)	-
Pártonvat 2 ó. 05 p. n.	-
3 ó. 18 p.	-
Vegyesvonat 5 ó. 56 p. este	-
7 ó. 52 p.	-
Személyvonat 8 ó. 51 p. n.	-
9 ó. 54 p. székföldet szerint.	-
Személyvonat 9 ó. 25 p. n.	-
10 ó. 29 p.	-

Feloldás szerkesztő: Tártyeky Ferenz. Főmunkatárs: Kolmanus.

H I R D E T É S E K.

Dr. med. Schaller-féle
fehér növény-mellszörp
a legkitűnőbb és legolesőbb gyógyszer torok- és tüdőlobnál, továbbá főfájás, mellgörs és erős köhögés ellen biztos hatású.
Kapható:
Tragor Alajos kereskedésében. Váczon.
Egy egész üveg ára 2 frt. Egy fél üveg ára 1 frt. Egy negyed üveg ára 50 kr.
Ajjándjuk a t. Écsanyag beszer. figyeltel. 23

Figyelmeztetés!
„Ferenz-szerzetes” című gomororósi növényint.
Ezen kitűnő izolet ital, a legjobb növényekből, külön gyökerekből s magyvárból van készítve és elősegíti a emésztést minden erőtleníté nélkül — előmozdítja, egészséges és tartósabb teszi az étvágyat. — Duzasolt üvegekben kapható csupán **Tragor Alajos** kereskedésében Váczon. Egy üveg ára 1 frt 50 kr., kisebb üveg ára 70 kr.

Első os. kir. szab.

duna-gőzhajózási társaság.

Alólírott ezennel tisztelettel jelenti, miszerint a

Budapest és Esztergam

között

naponkint közlekedő helyi gőzös

vasárnap, lolyó évi június 1-je óta további intézkedés **Esztergamból** nem úgy mint eddig 5 órákor, hanem már reggeli 4 óra 15 perzokor Budapestre elindul.
Váczra érkezése 6 óra reggel.

Az ügynökség.